

AZ ANYAKÖNYBEN OLVASTUK

Ács: megkeresztelték: Fövényes Pétert
eltemették: Görözdi Lászlót, Tóth Dezsőt (Bábolnán) Nagy Lászlónét,
Ásó Ferencet, Papp Kálmánt, Bíró György presbitert

Bábolna: Eltemették: Nagy Dezsőt

Bokod: végső búcsút vettünk: Fábíán Istvánnétól és Kelemenné Szmilek Annától

Dad: végső búcsút vettünk: Beke Imrénétől

Kisbér: Házasságot kötött Kovács Dávid és Pongrácz Adél Dóra

Kömlőd: eltemették Palakovits Viktort

Nagyigmánd: Eltemették: Kovács Juliannát, gyülekezetünk gondnokát,
Debreceni Istvánt

PRESBITERI
KONFERENCIA

A Tatai református Egyházmegye Presbiteri konferenciája 2017. február 18-án, 10.00 órától lesz Nagyigmádon a református templomban. Mindenkit szeretettel várunk !

100 ÉVE TÖRTÉNT

Az I. Világháború kellős közepén 1916 november 21.-n meghalt Ferenc József osztrák császár és magyar király. Az uralkodó 67 évig ült a birodalom trónján, halála idején 86 éves volt. Országos gyászt rendeltek el. A megye székhelyén Rév-Komáromban, a temetés napján, november 30.-n, gyászistentiszteleteket tartottak:

Szent András templomban Dr. Madaras Miklós plébános,
Református templomban Németh István püspök,

Evangélikus templomban Jánossy Lajos esperes,
Izraelita zsinagógában Krausz Mór rabbi.

Németh István a Dunántúli református egyházkerület püspöke, körlevelet adott ki, hogy a templomokra tüzzenek ki gyászlobogót, emlékezzenek istentisztelettel és ezen a napon háromszor harangozzanak. A tanfelügyelő iskolai szünetet rendelt el.

Bokodon a reformátusoknál Barsi Sándor lelkész, a kántortanító Böndi András, az evangélikus lelkész Balogh István, a tanító Bertalan Ferenc, a katolikusoknál Pajter Ferenc plébános és Szabó Rezső tanító szolgált.

A Hivatalos Vesztéslista 1916 december 14.-én tartalmazza a **hősi halált halt katonák** névsorát: Csapó József Bokod 1893, Maár János Ete 1875, Szabó Pál Bokod 1875 közlegények az 51. gyalogezredből, Csefkó József Kömlőd 1897, Kálnai Péter 1897 Nagyigmánd, közlegények a 2. gyalogezredből.

Hadifogságba esett: Richter Ferenc Nagyigmánd 1887, Kempf János Szend 1881, Selmeczi András Bokod 1888, Nats Flórián Ászár 1894, a 12. gyalogezredből.

Az országban a háború miatt nyomasztó a hangulat. Élelmiszer drágulás, fokozatos áruhiány lép fel, az 5. hadikölcsönt jegyezését erőltetik. A lakosság belefáradt a harmadik éve folyó öldöklésbe, ezért az új királyban bizakodik.

IV. Károly kiáltványt intézett az ország népeihez, amelyben leszögezte, hogy békére törekszik és mindent megtesz célja eléréseért.
IV Károly a béke művét dolgozik. Legyen áldott, aki jött a béke nevében! Írja a Protestáns Dunántúli Lap.

Országosan megkezdődött a koronázás előkészítése.

A koronázási halomhoz, amelyet a budai várban a Szent György téren hoztak létre, a Belügyminiszter leirata szerint, *minden törvényhatóság küldjön földet.* Itt az új király Szent István koronájával a fején kilovagol és a négy égtáj felé suhint, jelképezve, hogy megvédi az országot. A domb földjét az ország vármegyéi adják össze.

Komárom vármegyéből először

Bánhidáról, a Turul közeléből akartak földet küldeni, azonban mégis Komáromból, Jókai Mór szülőhelyéről történt egy ládában a föld felkuldése.

Az 1867-es koronázás idején ugyancsak Komáromból jutottak földet a koronázási halomra, arról a helyről ahonét Erzsébet királyné először partra lépett az Erzsébet szigeten.

A koronázási menet résztvevőjeként, háromtagú küldöttség indulhatott a megye képviselőiben: Kürthy István főispán, F. Szabó István polgármester, és Salamon Zsigmond dr., zászlóvivő. Ruházatuk: disz-magyar.

A várost ugyancsak háromtagú delegáció képviselte, ők a közönség között foglalhattak helyet.

Szemtanuk szerint, a korona megbillent az új uralkodó fején, ez rosszat jelentett, amely sajnos igaznak bizonyult, mert a birodalom két év múlva szűnt meg, IV. Károly alig 8 évvel élte túl a nagy napot.

A Hivatalos Vesztéslistát az alábbi versikével kezdte az újság, 1917 február 1.-n:

A mi halottaink

*Szomorú hírrrel, messziről jöttem,
Borul az ég is gyászban fölöttem,
Szívemet tépi, égeti számat,
Uram! Adj erőt a szegény anyáknak!*

Szücs János

Újságunkat – hirdetőinknek és alapítványunk támogatóinak köszönhetően – ingyenesen juttatjuk el olvasóinkhoz !

Hét Határ Református hitéleti lap. Megjelenik minden hónap első vasárnapján Ács, Ászár, Bana, Bábolna Bokod, Csép, Császár, Dad, Ete, Kisigmánd, Kisbér, Kömlőd, Környe, Környebánya, Nagyigmánd, Oroszlány, Réde, Vérteskethely, Szákszend, Tárkány reformátusai közt

Kiadó: "Közelebb Egymáshoz" Alapítvány 2941 Ács, Fő u. 71. Felelős kiadó: **Gerecsei Zsolt** elnök

Szerkesztőség: 2853 Kömlőd, Perczel u. 26. tel.: 06-34/578-503 fax.: 06-34/470-543 email.: hethatarlap@gmail.com

Felelős szerkesztő: **Bogáth István** Nyomtatás: MONTÁZS Press Kft. Oroszlány tel.: 20/454-35-41 Molnár Ferenc ügyvezető

Internet elérhetőség: www.hethatar.refdunantul.hu

ISSN 1417 - 7641

Református hitéleti lap

XXI. évfolyam 2. szám

2017. február

ÖKUMENIKUS IMAHÉT

Ökumenikus Imahét a Reformáció
500. évében

Hagyományainkhoz híven január közepén idén is összegyűltünk templomunkban egy héten át minden este, hogy a keresztyének/keresztények egységéért imádkozzunk. Én mindig az ünnepek folytatásaként élem meg ezeket a közös istentiszteleti alkalmakat. Advent és karácsony fénye világít tovább a szívünkben ezeken az estéken. Úgy járunk Isten elé különböző felekezetű és háttérű emberek, mint egykor a betlehemi bölcsőhöz a pásztorok és a napkeleti bölcsek.

A hét témáját ezúttal németországi testvéreink készítették elő és a megbékélés gondolata köré rendezték. A cím és a hozzá választott Ige (2Kor 5, 14-20), soha nem lett volna aktuálisabb, mint most a reformáció emlékévében. Bár Luther nem akarta, 1517-ben megindult egy elszakadási folyamat, amely ahhoz a széttöredezettséghez és elkülönüléshez vezetett, amelyben még ma is élnek az egyházak. „Bár szétszakadva él az egyház, Jézusban mégis egy lehet.” (Evangélikus Énekeskönyv 268. ének) A megbékélés volt a célja ennek a hétnek, hogy „Krisztus szorongató szeretete” által eggyek legyünk, amikor imádkozunk, amikor énekelünk, amikor Istent dicsőítjük, amikor neki szolgálunk. Hiszem, hogy estéről estére közelebb kerültünk a vágyott békességhez, Krisztushoz és egymáshoz is.

Az egyházak között és a keresztyének közösségeiben meglévő falakról Gilicze Tamás, bakonyi szentkirályi lelkész beszélt a megnyitó istentiszteleten. Történelmi hagyományaink, hit-tételeink többsége elválasztanak minket

és bűnbánatra kell, hogy indítsanak, de Isten Igéje a falak ledöntésének, a megbocsátásnak és az egymás iránti szeretetnek a lehetőségét mutatja meg számunkra. A békesség munkálásának további lépéseiről Németh József püstkösi, Aradi László római katolikus, Vancsai József és Nagy Gábor evangélikus, valamint Bella Péter, Bárti Miklós és Barta Zsolt református igehirdetők által hallottunk a hét folyamán. Ráműtettek a társadalmi visszasságokra, a hamis boldogságkeresésre, arra,

hogy toldozgatott, foltozgatott élet helyett Jézus valami teljesen újat hoz elő belőlünk. Nem javítgatni akarja elrontott, bűntől megromlott életünket, hanem Szentlelke által újjászülni. Nagy

Gábor, sári evangélikus lelképásztor Jézus főpapi imája alapján az imádság szükségességéről, megtartó és egységet formáló erejéről beszélt közöttünk.

Az utolsó estén a rédei katolikus plébános és a helyi református lelképásztor közösen végezték a szolgálatot. Az igehirdetésben arra kaptunk buzdítást, hogy végleg tegyük le a harag, az irigység és a megosztás fegyvereit, amelyekkel csak konfliktusokat szítunk. Ezek helyett vezéreljen bennünket a keresztyén reménység, amely mindig eltávolít a jelen helyzettől és közelebb visz Istenhez. „Egy bibliatudós könyvében olvastam a következőt: a remény mindig szembefordít a jelennek. A remény tulajdonképpen mindig fáradtsággal, kockázatvállalással, mindig várakozással jár együtt. Mi keresztyének valljuk, hogy Krisztus megtisztítva, megmosva, felékesítve fogja az egyházat Isten elé állítani. Nem lesz rajta semmi folt és semmi ránc, nem lesz megosztott és nem lesz erőszakos, nem lesz gyenge és nem lesz fáradt. Ebben hiszünk és ezt várjuk szilárd hittel. Ezért várjuk, hogy Isten kinyújtsa ismét szabadító jobbát és egygyé tegye azt, amit a bűn szétszakított.” (részlet Barta Zsolt prédikációjából) Végezetül a két szolgálattéző közösen áldotta meg a jelenlévő gyülekezetet.

Hálás vagyok Istennek, hogy gazdagon megáldotta ezt a hetet, Igéje által békességet nyertünk és testvéri közösségben tudtunk együtt lenni. A folytatás persze a hétköznapi életben következik, amíg el nem jön a következő imahét.

Barta Livia, Réde

MIÉRT, VAGY KIÉRT ÉLÜNK ?

Miért, vagy inkább kiért élünk?

„(...) és azért halt meg mindenkiért, hogy akik élnek, többé ne önmaguknak éljenek, hanem annak, aki értük meghalt és feltámadt” (2 Kor 5,15)

A selfie kamera beépítése a mobiltelefonba az individualista, narcisztikus embert célozza meg, ezzel az előlapi kamera létrehozása újabb pénzbevétel hoz a mobilgyártóknak. Azt üzeni, „ember, gyönyörködj magadban, fókuszálj magadra bárhol, bármikor, még egy másik emberre sincs szükséged ehhez, elég egy tárgy és te magad”. Ez pedig egyre extrémebb helyzetekben történik. Még selfie botot is kreáltak a telefonokhoz.

A tények híradásában, 2016-ban ez a jelentés volt olvasható, nézhető: „Közeledő vonattal akart selfie-zni egy lány Kínában, de a menetszél a sínre rántotta, szörnyethalt. **Tavaly 20-an haltak meg selfie-zés közben**, egy angol lány Ausztráliában egy hegyről zuhant le, miközben saját magát fotózta, egy másik pedig egy hídról zuhant le. Egy pszichológus szerint azért választanak sokan egyre extrémebb helyszíneket a selfizéshez, mert nagyobb elismerést és népszerűséget szeretnének.” 2016.április 17. http://tenyek.hu/kulfold/208762_selfie-zes-kozben-halt-meg.html

(A félreértések elkerülése végett, természetesen nem az egészséges önértékeléssel járó önfogadás és az ajándékaink felett érzett öröm és hála ellen szólunk, hiszen a testünket, külsőnket is Istentől kaptuk, gondoznunk, szeretnünk kell, egészséges mértékben. De a külsőnkre vagy bármely más ajándékunkra való túlzott fókuszálás, annak Istent elé helyezése már függőség, bálványimádás, amely önmagunkba zár és érzéketlenné tesz Istent és mások iránt.)

A nyugati embert befelé fordulásra és önzésre ösztönzi a kor szellemisége. A Magyar Katolikus lexikon az individualizmus fogalmáról a következőket írja a szócikk bevezetőjében: **individualizmus** (a lat. *individuum*, 'egyed', 'egyed' szóból): szociálfilozófiai irányzat, amely a társadalmat az **→egyed** felől közelíti meg; a 18. és a 19. századi **→liberalizmus** szemlélete az **→egyén és közösség kapcsolatáról**. - Az egyén az egyetlen valóság, önma-

gában teljes és önmagának elégséges, mindene megvan, hogy kibontakozhasson. Az ~ emberképe a mindenki más-tól elszigetelt, énközpontú, öntörvényű ember. Elveti az ember közösségi természetét, sőt a személyes kapcsolatok révén létrejövő közösségek lehetőségét is. Legfőbb törvénye az önfenntartás, legszentebb joga a **→szabadság**. (<http://lexikon.katolikus.hu/I/individualizmus.html>). Egy doktori disszertáció alcímében szerepel a következő gondolat: Magunkért legyünk vagy másokért; vagy mások legyének értünk?

Az Istentől való eltávolodás által az ember egyébként is önzővé vált, istenképülete sérült. A keresztyénség igyekszik rámutatni az ilyen életmód veszélyeire. Ferenc pápa a következőket mondta 2016.június 16-án a római egyházmegyei találkozón a *lateráni Keresztelő Szent János-székesegyházban*: Az első kérdést egy római plébános tette fel. Ferenc pápa válaszában leszögezte: „az individualizmus napjaink kultúrájának tartótegye. Számos neve, önző gyökere van, az egoista emberek mindig csak magukkal foglalkoznak, nem veszik figyelembe a többieket, a családokat.” (Magyar Kurír, katolikus hírportál).

és azért halt meg mindenkiért

Az individualizmussal szemben áll Krisztus életpéldája, helyettes áldozata. Ez az áldozat nem személyválogató, hanem minden emberért megtörtént: „Mert úgy szerette Istent a világot, hogy egyszülött Fiát adta, hogy aki hisz őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen” (Jn 3,16). Istent előbb szeretett bennünket, mint mi őt: *”Mi azért szerettük, mert ő előbb szeretett minket”* (1Jn 4,19). Ebben van az igazi szeretet és ebből meríthetünk mi is. A Titusz 2,11-ben olvassunk: „Mert megjelent Istent üdvözítő kegyelme minden embernek”, mivel Jézus Krisztus mindenkiért meghalt.

hogy akik élnek, többé ne önmaguknak éljenek

Jézus megváltása nélkül az ember lényegében csak önmagának tud élni. Ezt Istent jól tudja, ezért kellett Jézusnak megszületnie e világba és életét adni váltságul sokakért. Tudom, bizonyos tradicionális közösségekben még az

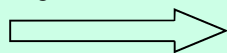
egészséges, józan, kölcsönös haszon alapján segítik, támogatják egymást. Nemcsak Kárpátalján, vagy Erdélyben, de korábban országunkban is így éltek az emberek, különösen vidéken. Az ún. *játékmelethez* tartozó fogolydilemma kapcsán is világossá vált, hogy az „önérdek követése nem segíti elő a közérdeket”.

Az emberi természet azonban alapvetően mégis magának való, a maga hasznát keresi, gyakran még akkor is, amikor másokon segít, de dicsőségre vágyik az elismerésre, a dicsőségre. Nem képes az önzetlen magatartásra. Ezért volt szükség a keresztdozatra, amelyet Jézus értünk hozott meg.

hanem annak, aki értük meghalt és feltámadt.

Kiért éljünk akkor, ha nem magunkért? Elsősorban Jézusért, az Ő tetszésére éljünk, mert ebből fakad majd a felebaráti szeretet, hogy másodlagosan egymásért is éljünk. Ha a szeretet nagy parancsának első fele hiányzik, amely az Isten iránti szeretetre vonatkozik („Szeresd az Urat, a te Istenedet...”), akkor hiányos lesz a parancs másik fele is, a felebaráti iránti szeretet. A forrás Istenben van, csakis onnan meríthetünk.

A „*szeresd felebarátodat, mint magadat*” (Mt 19,19) parancs szokatlan, ellentmond az emberi értelemnek és önző természetünknek. A Jézussal beszélgető törvénytudó ezt kérdezte Jézustól: „*Ő viszont igazolni akarta magát, ezért megkérdezte Jézustól: De ki a felebarátom?*” (Lk 10,29). Vajon kit kell szeretnem felebarátként? Csak a hozzám jól viszonyulókat, engem tisztelőket, vagy azt is, aki nem kedvel? Nem, azokat is szeretnem kell, akik engem nem kedvelnek, vagy rossz akaróim. Nem mindenkit szeretünk egyformán. Van akit jobban, van akit kevésbé. Értelmezésem szerint – ennek megértésében egyik rabbi ismerősöm is segített – a „szeresd felebarátodat, mint magadat” nem azt jelenti, hogy úgy, vagyis olyan mértékben kell szeretnem őt (mindenkit), mint magamat, hanem azt, *ahogyan* magamat természetesen szeretem, szeressem hát felebarátomat is, vagyis ne csak magamat.

Folytatás a harmadik oldalon

AMIKOR A VALLÁS BIZTONSÁGOT AD

Minden év február 1-jén megtartják a hidzsáb világnapját. Száztizenhat – közöttük muszlim – országban zajlik a kampány, de üzenetében sokkal inkább a nyugati világra fókuszál. E napon a nem muszlim nőket is bátorítják arra, hogy próbálják ki a hidzsáb, az iszlám női ruházat, az egész testet eltakaró ruha és fejkendő viselését. A figyelemfelkeltő hirdetések, amelyek a „hidzsábézés” megtapasztalására invitálják a hölgyeket, a kozmetikum-reklámok stílusában kínálják – kendőbe csomagolva – az iszlámot.

Becsomagolt életézés
– origo.hu

Hogy baj van a nyugati értékrenddel, régóta tudott. A baj nem a sokszínűségben, hanem az értéknélküliségben van. Olyan, az ember lényegétől idegen ideológiai köntösbe öltöztetett életézéseket próbálnak dominánssá tenni, amelyek legfeljebb kisszámú csoportok magatartásmintáját jelentik. Minden hangot, ami ezt megkérdőjelezte társadalomellenesnek, fejlődésellenesnek nyilvánították, s ez volt a jobbik eset, rosszabb variációjában intoleránsnak, fasisztának, szexistának bélyegezték. Az évtizedek óta zajló egyirányú jelenlég, amely a pénz büvöletében bármit hajlandó volt kiszolgálni, elhozta azt az elbizonytalanodást, amelyben a nyugati világ embere már nem érzi biztonságban magát. Ez nem a terrorizmus veszélye elsősorban, hanem az az egzisztenciális szorongás, amelyben senki nem lehet már az, aki: a férfi férfi és a nő pedig nő.

Megszűnt a világos beszéd, a keresztyénséget pedig, amely azt használta, megfélemlítették és megbélyegezték. A nyugati egyházak pedig szekértőlóivá váltak ennek az ideológiának, ugyanis annyira humanizálódtak, hogy a teológiai kérdéskörök központjába nem az üdvösség kérdése van, hanem a társadalmi és szociális tanítások állhumanizmusa, amely teljességgel nélkülözi a **p r ó f é t a i k r i t i k á t**. A forradalom felfalja gyermekeit realcinizmussal számoltak le a felvilágosodás hajnalán az eszmében mércét vesztett ideológusokkal, ma a módszer sok-

kal finomabb, de lényegét tekintve ugyanaz a történet ismétlődik, a nyugati gondolkodás és kultúra feleszi és hitel-teleníti azt a keresztyénséget, amelynek

ki jelentős társadalmi csoportok részéről. A keresztyénséget magával rántotta az európai szekularizmus. Ebben a térben jelent meg az iszlám,

talajából kihajtott. Ma a keresztyénség hitelvesztése részben abból az ideológiai háborúból ered, amelyben Európa minden bűnét, az intoleranciát, a vallásháborút, a kolonizációt és a faji egyenlőtlenséget, mint a fehér faj bűnét, a nők elnyomását és ki tudja még mi mindent nem varrtak a keresztyénség nyakába, amiből kevesebben volt része, mint a nevével visszaélő keresztyénellenességnek, a hatalomváagnak és a pénzéhségnek. A felvilágosodás és az azt követő világforradalmi eszmék, a bolsevizmus és a fasiszmus örve alatt kaptak szárnyra azok a törekvések, amelyek forradalmi hévvel iktatták ki a keresztyénségnek nemcsak a tanítását, hanem hétköznapi megélésnek lehetőségeit is. A liberalizmus legfeljebb egy társadalmi civilszerveződésként tekintett az egyházra, a keresztyénségre pedig egy idejeműlt gondolkodásra. A kiüresedett tartalmak és formák a tagadás tagadásáig juthattak el. Botránkoztatni csak addig lehetett, míg volt olyan érdek, amit sérteni lehetett. A 21. századra ez elfogyott a nyugati kultúrából: sem vér, se lemezelenített test, se meggyalázott és kitiltott keresztyén jelképek, se egyházi ünnep megtagadása már nem éri el azt az ingerküszöböt, ami felháborítana és tiltakozást váltana

amelyik világos értékeket vall a férfi és női lényegről, a családról, a szent dolgok tiszteletéről, az ünnepekről. Ezért is lehet vonzó a szekuláris értéknélküliségbe csömörlött emberek számára a világos értékrend.

Biztonságot ad és kiszámíthatóságot jelent az ember életében. Ha a keresztyénség újra meri nemcsak vallani, hanem vállalni az örök isteni szerinti mércét: a férfi férfi voltát, a nő nőiségét, a család fontosságát, de mindenekelőtt az üdvösség minden felüliségét, akkor nem lesz félnivaló az elvesztéstől. Ez a vállalás pedig nemcsak azt is jelenti, hogy kíméletlen kritikát gyakorol a bibliai értékekkel össze nem egyeztethető társadalmi, politikai és eszmei megnyilvánulásokkal szemben, hanem az életért áldozatot is hoz. A keresztyénség lényege az áldozatvállalás.

Jakab Bálint
www.reposzt.hu

reposzt

klerikális re-akciók

REFORMÁCIÓ 500

Reformáció 500 –egyházmegyénkben először

A Tatai Református Egyházmegyében is megkezdődött a reformáció 500 éves évfordulójának emlékéve. Január 20-án, a Magyar Kultúra Napjához kapcsolódva Lábatlanon, a Gerenday Közösségi Házban nyílt kiállítás a jeles évforduló kapcsán. A kiállítás anyagát Millisits Máté művelődéstörténész állította össze. Képek, tablók mutatják be az előreformátorokat, Luther életét, fellépését, néhány jeles alakját a refor-

mató kötetet. Kovács László, a kötet kiadásának koordinátora, a Hegedüs-hagyaték gondozója beszélt arról, hogy a hagyaték „véletlenül” került elő házfelújítás során, egy bérház pincéjében: hét hatalmas utazóláda rejtette a család által összerakott emlékeket. Hegedüs Sándor (1847-1906) a kolozsvári református kollégiumban tanult, majd író, publicista, gazdasági szakember, politikus lett. Az országgyűlés pénzügyi bizottságának „szürke eminenciása”, később Széll Kálmán kormányának kereskedelemügyi minisztere. Hegedüs

az Istennek házáat, terjeszthesse Isten országának határait.” Mikszáth Kálmán így méltatta őt: „...szinte lehetetlen elsorolni, mi minden volt, mi mindent csinált és szinte lehetetlen elhinni, hogy ezeket az állásokat mind egy ugyanazon ember töltötte be. Igen, a százkezü ember halt meg itt a félkezeük országában

Gerecsei Zsolt

Könyörülj rajtam

Bartimeusként koldulok,
Uram, Tehozzád fordulok.
Szeretném szívem ejteni,
érezem, hogy kezed felveszi.
Szeretnék látni fényeket,
köztük is drágát, édeset,
amely lelkeim éjét gyűjtaná.
Hiszem, vakságom hull alá
a mélybe, honnét felveszel,
így szólsz: menj el, láss gyermekem!
Bartimeusként ott vagyok
a porban, ajkam szól, vacog,
majd nagy kiáltás-fergeteg
keres meg Jézus Tégedet.
Átadom minden rongyomat,
a szél fújja a rojtokat.
Füvekbe hajtom lelkemet,
madár sirat meg engemet,
árvaként sírok, koldulok,
Uram, Tehozzád fordulok.

Írta Öllös Mór Ászáron,
1976. január 11-én.

VÁRNAK PÁPÁN

A Pápai Református Teológiai Akadémia felvételt hirdet a 2017/2018-as tanévre református teológia osztatlan és katechéta-lelkipásztori munkatárs alapképzési szakjaira, állami finanszírozású és költségterítéses képzésre, valamint református hit- és erkölcs-tanoktatói szakirányú továbbképzési szakjára.

További információ: www.prta.hu, 89/312-331. Az alap és osztatlan képzésre 2017. február 28-ig, a szakirányú továbbképzési szakra augusztus 19-ig lehet jelentkezni

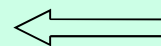

mációnak. A tablókat dokumentumok, kiadványok egészítik ki, részben a Dunántúli Református Egyházkerületben 1917-ben, 400 éves évforduló megünneplésével kapcsolatban. Különlegesség még egy Budapestre tervezett Luther-szobor mintája, amely a művész látásmódján keresztül az idősödő Luther Mártonnak állít egész alakos emléket. A magyar kultúra napjával kapcsolatban érdekes volt látni-olvasni Luther énekének - Erős vár a mi Istenünk – József Attila által készített fordítását is. A kiállítás érdekes része még három dunántúli főgondnok: Tisza Kálmán, Hegedüs Sándor és Tisza István bemutatása, szintén tablók, de eredeti tárgyak felvonultatásával is. Hatalmas utazóláda és karszék idézte meg Hegedüs Sándor alakját, aki a „két Tisza” között volt egyházkerületünk főgondnoka, viszonylag rövid ideig. Az ő munkásságát idézve a kiállítás megnyitóját követően könyvbemutatóra került sor. Az Argumentum Kiadó 2014-ben jelentette meg „Hegedüs Sándor, a százkezü politikus” címmel az őt be-

Sándor egyházi kötődését, hitvilágát, főgondnoki szolgálatát Tökéczki László tanulmánya mutatja be a vaskos kötetben. Kálvin téri presbiterként választották dunántúli főgondnokká. Főgondnoki beiktatásakor a következőt mondta: „...a munkából én csak két percet fogok kiszakítani magamnak. Az egyiket szentelem vallásomnak, a másikat családomban...” E szavai is jellemzik a fantasztikus munkabírását, tenniakarását. Még a sajtóban megjelent karikatúrája is adózik ez előtt: angyal szárnyas cipőiben egy hatalmasat (Budapesttől Szombathelyig) lépő, kezében a magyar ipar fáklóját és szárnyas kalapácsot tartó alakja alá ez a versike került: „Miként az elektron, olyan e miniszter, Nyugovást, pihenést soha ő nem ismer.” Temetésén Antal Gábor dunántúli püspök így beszélt: „Tudta, hogy az egyház, a haza közjavanának hivatott és igazán hasznos munkása csak úgy lehet, ha Istentől adott kiváló szellemi tehetségeit megfeszített szorgalommal kiműveli... hogy a gyűjtött lelki kincsek segítségével építhesse

MIÉRT, VAGY KIÉRT ÉLÜNK? ÁCSI ALKALMAK

Rendhagyó gyülekezeti alkalmak Ácsón

Vannak jó példák is a társadalomban, amelyek alapja az Szentírás hatásaként született felebaráti, embertársi szeretet. Ezekben a hideg, fagyos januári napokban **Gerlőczy Zsigmond** 23 éves zeneszerző ötleteként született meg a *szabadfogás mozgalom* elindítása.

Magyarországon több mint 200 ponton, de már az országhatáron túl is hoznak létre ilyen segítő pontokat a rászoruló számára. Ne felejtsük el, hogy e mostanában is vannak segítők, akik folyamatosan gondoskodnak a bajba jutott emberekről. Nem személytelenül, hogy oda-teszik a ruhát, hogy vigyék el, hanem megkeresik a rászorultat és személyesen adják át a segílyt. Ők ezt rendszeresen teszik és nem csupán a fagyos napokban. Ugyanakkor el kell ismerni, hogy az említett szabadfogás gyakorlata is segítség a rászorulóknak, de nem az egyetlen.

„**Dietrich Bonhoeffer** német teológus azt írta: „Testvére vagyok a másik embernek azért, mert Jézus ezt tette értem; a másik ember azért lett a testvérem, mert Jézus érte is ezt tette.” Milyen hatással van ez arra, ahogyan másokat látok?”

Már megválasoltuk azt a kérdést, hogy miért kell előbb Istent szeretnünk, miért kell Jézusért élnünk. Eltorzult gondolkodásunk alapján talán még önzőnek is tűnhet Jézus azért, hogy ilyet kér tőlünk, miután megváltott bennünket, hogy a számára éljünk. De az ember nem lesz szabad, ha nem Jézushoz tartozik, hanem önmagának él, mert tulajdonképpen a sötét erők törvénye és uralma alatt van, ezért nem független. Ha Jézushoz tartozik, akkor nem kényszer alatt él, hanem a szeretet szabadságában. Mivel Jézus élete árán vásárolt ki bennünket, ezért hozzá tartozunk és szabadon, Isten iránti hálaadással tesszük jót embertársainkkal. Ezzel is embertársaink és Isten iránti szeretetünket fejezzük ki. Miközben úgy tűnik, elveszítjük önző életünket, Krisztusban megtaláljuk a valódit, amelynek tartalma, értelme van: „*Mert aki meg akarja menteni az életét, elveszti azt, aki pedig elveszti az életét énértem, megtalálja azt*” (Mt 16,24–26).

Ámen

Vajs Tibor

Az első ilyen még szilveszterhez kötődik. Novemberben, amikor felújítások miatt kikapoltuk a gyülekezeti termet, irodát, gyülekezeti konyhát, felvetődött, mi lenne, ha szilveszter estéjét az istentisztelet után együtt töltenénk. Beszélgetés, sütemény mellett –máris jobban megy az idő. No meg persze a gyülekezet tagjai ülnének az asztalnál, máskor úgylis a szolgálat marad rájuk. Néhány lelkes szervezőnek köszönhetően mintegy negyvenen jelezték is szándékukat: eljőnnének. Az iskolában megterítettünk, „spontán” még étel is akadt, zenéről is gondoskodtak. Jó hangulatban, beszélgetve, sőt táncval múltattuk az időt. Éjjelre elfogyasztottuk a virslit, meghallgattuk az éjjeli harangszót, megnéztük a közel és távol fellőtt tűzijátékokat, majd pezsgővel kívántunk egymásnak boldog újévet. Máris megfogalmazódott: legközelebb is így búcsúztassuk az óévet!

Januárban az ökumenikus imahét jelen-

tette az igazi ünnepet: 18-án a református templomban, 25-én a katolikus testvéreknél voltak az alkalmak. A köztük lévő vasárnapon, a délelőtti istentiszteleten Molnár József, a Szent Sátor Evangéliumi Közösség pásztorja hirdetett nálunk az igét.

Január 29-én, vasárnap délelőtt is különleges alkalom volt a délelőtti istentisztelet: a város szociális alapszolgáltatási központjának idős tagjai voltak vendégeink, immár másodsor. Az általuk karácsonyra tanult, és a gondozási központban előadott ünnepi műsort hozták el közénk. Megható volt hallani az időkés vers- és prózamonológát, éneklést. Bár természetesen szolgálatukat nem „vallásos” szempontok szerint állították össze, mégis minden szavuk Isten-dicséret volt. Istentisztelet után süteménnyel, teával láttuk őket vendégül. Köszönet nekik és az őket felkészítő, elkísítő gondozóknak, akik vasárnap délelőttjüket odaszánták erre az alkalomra.

Gerecsei Zsolt

Szendi Anna Viktória:

A színek

Kék nyugalom,
Vörös bizalom,
Zöld kitartás,
Fehér megtisztulás.
Királykék bölcsesség,
Korall szeretet,
Fekete sötétség,
Szürke tisztelet.
Az idő múlik,
A színek megmaradnak,
Néha változnak,
Sose múlnak.

A fenti verset Szendi Anna Viktória 5. osztályos ácsi hittanosa írta, és a megyei versíró pályázaton a 2016. év díjazottja lett.

HIT ÉS...

előadás sorozat
szerda esténként 18 órától a
rédei Kulturházban

Február 15. Csókot! Csókot!

Interaktív, vetítéses előadás Csók István életéről és festészetéről Horváth Mariann (segédlelkész, Oroszlány)

Február 22. Róma, az örök város

Képes beszámoló
Aradi László (római katolikus plébános)

Március 1. A reformáció útján

Képes élménybeszámoló a svájci reformáció emlékhelyeiről: Zürich és Genf

Barta Zsolt és Barta Livia

(lelkipásztorok, Réde)

Március 8. A reformáció női szereplői

Drs Millisits Máté

(művelődéstörténész, Budapest)

A részvétel ingyenes! Az esték beszélgetéssel, teázással és süteményezéssel zárulnak. Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

KLÁRNÉ ANGYAL ILKA

A Dunántúli Református Egyházkerület 1898 június 30.-i jegyzőkönyve kiemeli, hogy özvegy Klárné Angyal Ilka úrnő római katolikusként, református vallású

célokra adományozott.

Bokodon a református egyház harangalapjának, 1897-től, négy éven át, rendszeresen jutottot kisebb, nagyobb öszegeket.

Későbbiek folyamán, egyházi célokra, szegény sorsú gyermekek megsegítésére, árvízkarosultak részére, az első világháború idején a sebesültek segélyezésére adott pénzzadományt.

Adakozott református templomépítésre Mezőlaborc községben –ma Kárpátalja– és a horvátországi Nagy Pisanicz református templomának harangjaira 1901-ben.

Ki volt ez az özvegyasszony, aki hosszú időn keresztül önkéntesen adta oda nemes célokra, megtakarított pénzeszközét? Nem volt gazdag, most úgy mondanánk nyugdíjából élt.

Fejér megyében Felcsúton született 1839-ben nemesi családból, apja Sikabonyi Angyalosi Angyal Antal földbirtokos, anyja Sellner Agusztá. Szüleit korán elvesztette, nagyanyja Stettner Imréné sz. Kenessey Klára nevelte. Pestre került 13 éves korában és egy magánnevelő intézetben tanult két évig, nagyanyja haláláig. Fiaalon férjhez ment azonban, férje 3 hónap

után elhunyt. Nagybátyja Szöllösi Pál tanácsára jelentkezett Székesfehérváron az ott állomásozó rongyos Tóth János színigazgató társulatánál, aki próbaidőre alkalmazta 1859 április 1-én. Első fellépésén majdnem tragédia történt. A Dózsa György című drámát adták, a színpadon összedült a főszerelő sátrára. Nem jött zavarba, Rózsi szerepét olyan átéléssel, olyan odaadással alakította, hogy a közönség vastapssal jutalmazta. Az igazgató azonnal szerződte. Később vidéki városok társulatánál játszott. A Pesti Nemzeti Színházhoz 1873-ban került, majd a Népszínház társulatánál 17 éven keresztül volt színpadon.

Második férjével Klár József színházi karmesterrel 1864-ben esküdt, aki Petrozsényben 1892-ben 70 éves korában hunyt el.

Színpadi szerepei mellett irodalommal is foglalkozott. Ez az időszak volt a népszínművek korszaka. Sikeres színdarabokat írt. /Urak és cselédek, Az árendás zsidó, Boris asszony, Ne végy minket kísértetbe./

Irodalmi élete kezdetének az a története, hogy a Népszínházban 1879-ben, egy gyenge darabot próbált és ekkor Klárné azt mondta, hogy „ilyen darabot én is tudnék írni”. Rákosi Jenő igazgató biztatta írjon! Írt és sikere lett.

A színpadon a természetes játék, mély átélés, a meleg humor, az élet alapos ismeretén alapuló gesztusok jellemezték. Cserfes anyaszerepeket játszott. A kritikusok „utánozhatatlan komikaként” jellemzik. Vénlány szerepekben is „kacaj viharokat keltett, ízléstelen túl-

zásokba sohasem bonyolódott,” írja a kritikus. Blaha Lujza, Laborfalvi Róza, Jászai Mari, Pálmai Ilka kortársa volt.

A „Peleskei nótárius” című színműben lépett utoljára színpadra, 1892. szeptember 14.-én, ”Dorka” szerepében. Színésztársai 200 koronát gyűjtöttek részére, hogy elmondása szerint „idős napjaira vehessen egy tehénkét, amelynek jóféle tejecskéjébe boldogan apríthatja aztán a nyugdíj fekete kenyérkéjét”. Kömlődön telepedett le.

Rokoni szálak fűzték Bokodhoz. Nevelt lánya Bertalan Ferencné evangélikus tanító felesége, Angyal Irma volt.

Halála idején 1926 szeptember 14.-én írja a Pesti Hírlapban Rákosi Jenő főszerkesztő, „elment a Népszínház gárdájának ragyogó csillaga!”

A Kömlődiek ápolják emlékét. Idős korában lelki társa és társalkodójával, László Dávid református lelkészsel vitatták meg az irodalmi és társadalmi eseményeket. Jelen korban a fiatalok is megemlékeznek róla, emlékét őrzik, a temetőben sírját gondozzák, koszorúzzák.

A jókedvű adakozót szereti az Isten! (2.Kor. 9. 7)

Forrás: Dunántúli Ref. Egyházkerület jegyzőkönyvei: 1891-1920

Szinyei József: Magyar Írók élete 6. kötet, 469 o.

Pest Hírlap 1892-1910, Budapest Hírlap 1889-1920 számai

www.komlod.hu/index.ph/729-megtalaltuk

Szücs János

NAGYIGMÁNDI REFORMÁTUS BÁL

Nagyigmádon 8. alkalommal rendeztük meg a Református Bált, hagyományunk szerint január utolsó szombat estéjén. A nyitó táncot ez évben Kovács Blanka és Urbán Máté vállalták el, akiknek ez úton is köszönetet mondunk.

A több mint száz résztvevő jó hangulatban tölthette az estét, a zenét ez évben is a komáromi Party Pop Band biztosította.

A bál jótékonyági célú rendezvény, ez évben a nettó bevétele elérte a 340 ezer forintot, hála a résztvevőknek, a támogatóknak és a tombolát vásárlóknak/

tombola jutalmat felajánlók-nak. Szeretnénk köszönetet mondani mindenkinek, akik a rendezvényünk megszervezését és lebonyolítását bármilyen formában is támogatták.

Sugár Tamás

ANTAL LAJOS ÁSZÁRI LELKIPÁSZTOR ÉLETE

Idén lesz 100 éve, hogy a Tatai Református Egyházmegye esperesévé választották Antal Lajost

Az Ászár-Kisbér-Hánta református gyülekezetek néhai lelkipásztora, felsőgelléri Antal Lajos 1860. január 10.-én született Tatán. Édesapja, id. felsőgelléri Antal Lajos Tatán ügyvédként praktizált, édesanyját Nagy Liciának (Lidiának) hívták. Testvérei dr. Antal Géza (1866) későbbi dunántúli püspök, és Antal Berta (1869), Nagy Sándor szomódi lelkipásztor felesége voltak. Tudomásunk van egy Antal Irén nevezetű kisasszonyról, aki Pápán lakott, de hogy testvérük volt-e, azt nem tudjuk.

Antal Lajos az elemi iskoláit, valamint a gimnázium első négy osztályát szülővárosában végezte, ezt követően két évig Nagykőrösön, majd Pápán tanult, itt is tett sikeres érettségi vizsgát 1877-ben. 1877-1881 között a Pápai Református Teológiai Akadémián tanult, s református lelkipásztori diplomát szerzett. Tapolcafőn segéd, Lábatlanban, Etén helyettes, Bokodon illetve Kocson ismét segédlelkész volt, majd 1884-ben Kaposváron lelkésszé szentelték. Az Ászár-Kisbér-Hánta Református Egyházközség 1885-ben meghívta, majd meg is választotta lelkészének, s haláláig itt szolgált. 1886. augusztus 9-én kötött házasságot az ászári református templomban a vele egykorú Kocsis Gizellával. Az esküvői szolgálatot nem más végezte, mint Antal Géza, akkor szomódi segédlelkész, későbbi dunántúli püspök, Antal Lajos öccse. Kevesebb, mint egy évvel később, 1887. április 17-én megszületett Gizella leányuk (keresztelés: Április 22, Pap Zsigmond császári lelkipásztor szolgálatával), aki korán elhunyt, alig öt évesen, 1892. május 4-én. Öccse feleségét, Adél Opzoomert 1888. július 14-én keresztelte meg az ászári templomban. A keresztelés azért is érdekes jelen esetben, mivel Adél egy hollandiai, utrechti református egyetemi professzornak, Cornelis Willem Opzoomernek volt a leánya. A keresztelési anyakönyve szerint (magyarítva) Adél Zsófia Kordélia Opzoomer. Keresztszülei lettek Antal Lajos ászári lelkész, és felesége, Kocsis Gizella.

Antal Géza és Opzoomer Adél esküvőjén a szolgálatot Antal Lajos végezte. Az anyakönyv tanúsága szerint előzőleg 1888 Július 5-én polgári házasságot kötöttek Utrechtben, mely, mivel „magyarországon érvényes nem lévén, házasságuk itt is megkötetett.” Még abban az évben, 1888. szeptember 9-én megszületett második leányuk, Margit, akit még abban az évben, szeptember 29-én megkereszteltek. A sákramentumi szolgálatot Pap Zsigmond császári lelkipásztor végezte. Nyolc évvel később, 1896. április 25-én született Gizella leányuk, akit május 18.-án kereszteltek, Antal Gábor püspök Szolgálatával.

Antal Lajos nem csupán lelkipásztori teendőket látott el: a gesztési járási takarékpénztárnak 1890-től igazgatósági tagja, 1900-tól pedig vezérigazgatója volt. A Tatai Református Egyházmegyében számvevői, tanácsbírói, aljegyzői tisztséget viselt, majd 1903-tól egyházmegyei főjegyző, 1917-1920 között pedig esperesi tisztséget töltött be. 1918. február 15 és 1919. május 15 között id. Tapsonyi Sándor, későbbi nagyigmándi lelkész volt segédlelkésze, akit a segédlelkészi év letelte után, közegyházi okokból Győrbe helyezték át. Antal Lajos 60 éves korában, szív-szélhűdés következtében hunyt el 1920. május 3-án, temetése pedig Május 6-án volt Maller Kálmán, Czeglédly Sándor, és Tóth Sándor szolgálatával. Felesége 1938-ban tért meg teremtő Urához, s azóta férje mellett nyugszik az ászári temetőben. Sírjukon szép idézet található: „Azokat, akik egymást szerették, [...] a halál sem szakította el.” (2Sám 1:23)

Halála után legalább egy évig nem volt lelkésze a gyülekezetnek, hiszen Németh István püspök kirendelésével 1921. október 7. – 1921. december 31. között Mikos Lajos szolgált helyettes lelkésként. Később, 1922. március 12-től 1931. április 15-ig ismét id. Tapsonyi Sándor lett a gyülekezet lelkipásztora.

Szerző: Sárközi Gergely Antal, V. évf. teológus hallgató, PRTA

JUTKA MEGPIHENT

A Közelebb Egymáshoz Alapítvány, újságunk kiadója gyászol, s vele gyászol mindenki, aki ismerte Jutkát a kuratórium tagja más feladatot kapott.

Hérics Józsefné, asszonytestvérünk szavaival a Boldog Feltámadás Reménye Alatt búcsúzzunk tőle.

Kulcsoljuk imára kezeinket és gondolkunk szeretettel Kovács Julianna nőtestvérünkre. Jutka 2004-óta a nagyigmándi református gyülekezet presbitere, majd 2007-óta gondnoka volt. A 10 éve megalakult kórusunk alapító tagja. Munkáját a szorgalom a pontosság a hit vezérelte. Sokat dolgozott egyházunkban szervezte a kirándulásokat, színház látogatásokat, felnőtt és gyermek programokat. Sajnos korunk súlyos betegsége Őt sem kerülte el. Négy éve lendülete, aktivitása lassan megfogyott, s Jutka elzárkózott. Bízott az Úrban, talán a csodában is, hisz szerette amit csinált szerette az embereket, vidám természete miatt a gyerekek is kedvelték Őt.

2017. január 19-én Urunk magához hívta. Nekünk akik ismertük, akik közel álltunk hozzá a gyülekezetnek és a kórustársaknak hiányozni fog .

